

Polska i europejska sieć kształcenia modułowego

Dr inż. Krzysztof Symela

Geneza utworzenia i rozwój sieci kształcenia modułowego

Aby dostawcy usług edukacyjnych mogli skutecznie sprostać sytuacji rosnącej różnorodności grup uczących się, gwałtownych przemian rynku pracy, wielości instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, wprowadza się m.in. modułowe programy nauczania, które pozwalają na tworzenie dostosowanych do oczekiwań ofert nabywania kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Jak pokazują doświadczenia międzynarodowe, „moduł” nie jest określeniem ścisłym i jego definicje mogą się różnić w zależności od kraju, instytucji czy adresatów ofert programowych. Wynika to z faktu, że dotychczas nie udało się wypracować zarówno jednolitej w wymiarze globalnym (międzynarodowym) terminologii, jak i metodologii budowania zmodularyzowanych ofert programowych. Każdy z krajów rozwija własne stanowisko wobec modularyzacji kształcenia i szkolenia zawodowego, co wynika również z uwarunkowań historycznych, gospodarczych, pedagogicznych oraz polityki edukacyjnej. Jedynie Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO) wypracowała w latach 70. uniwersalną koncepcję szkoleń modułowych – *Modules of Employable Skills* (MES – Moduły Umiejętności Zawodowych) – która może być adaptowana do realiów danego kraju i na potrzeby różnych grup docelowych. Również i w Polsce od ponad 15 lat rozwijana jest koncepcja i programy kształcenia modułowego w systemie szkolnym i pozaszkolnym, które są oparte na MES. Zarówno Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, jak i Ministerstwo Edukacji Narodowej czynią starania, aby oferta kształcenia i szkolenia zawodowego systematycznie zasilana była programami o budowie modułowej, według rekomendowanych przez te resorty metodologii. Należy podkreślić, że zarówno w systemie szkolnym, jak i pozaszkolnym programy modułowe stanowią alternatywną wobec tradycyjnych programów ofertę kształcenia/szkolenia zawodowego. Jed-

nakże projektowanie, realizacja i ewaluacja programów modułowych wymaga metodycznego wsparcia dla nauczycieli i organizatorów usług edukacyjnych, którzy napotykają na trudności w trakcie wdrażania nowej metodologii nauczania i uczenia się.

Powyższe przesłanki przyczyniły się bezpośrednio do rozwoju w naszym kraju idei utworzenia ogólnopolskiej sieci instytucji specjalizujących się w modułowym kształceniu i szkoleniu zawodowym. Początek urzeczywistnienia tej idei miał miejsce w ramach projektu Promocja Zatrudnienia i Rozwój Służb Zatrudnienia – komponent TOR #9: Szkolenie Dorosłych, realizowanego w latach 1993-1997 przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej oraz w trakcie prowadzonego w latach 1997-2000 eksperymentu pedagogicznego Ministerstwa Edukacji Narodowej, polegającego na wdrożeniu programów kształcenia zawodowego o budowie modułowej, opracowanych w Programie PHARE UPET/IMPROVE.

Formalne powstanie sieci instytucji specjalizujących się w modułowym kształceniu i szkoleniu zawodowym nastąpiło w lutym 2002 roku z inicjatywy Ośrodka Kształcenia i Doskonalenia Kadr Instytutu Technologii Eksploatacji w Radomiu, który przy wsparciu finansowym projektu pilotażowego Leonardo da Vinci nr PL/00/B/F/PP/140179 Europejski Bank Rozwoju Modułowych Programów i Technologii Edukacyjnych – EMCET de Bank i w porozumieniu z innymi instytucjami powołał Polską Sieć Kształcenia Modułowego (PSKM). Z grona członków założycieli została wybrana Rada Programowa, której powierzono funkcje programowo-organizacyjne i koordynacyjne, prowadzące do formalnego ukonstytuowania się sieci, zgodnie z przyjętą Kartą Porozumienia, określającą zasady funkcjonowania PSKM. Rada ze swego składu wybrała przewodniczącego, dwóch wiceprzewodniczących oraz

sekretarza, którzy reprezentują PSKM na forum krajowym i międzynarodowym.

Kolejny etap rozwoju PSKM związany jest z realizacją w latach 2005-2007 projektu pilotażowego Leonardo da Vinci EMCET2 (PL/05/B/F/PP/174021), w którym m.in. rozpoczęto tworzenie w Polsce regionalnych sieci kształcenia modułowego (powstała Regionalna Śląska Sieć Kształcenia Modułowego – RSSKM) oraz sformalizowano funkcjonowanie Europejskiej Sieci Kształcenia Modułowego ModENet i wypracowano model współpracy między sieciami polskimi a siecią europejską.

Polska Sieć Kształcenia Modułowego – Karta Porozumienia

Polska Sieć Kształcenia Modułowego stanowi dobrowolne porozumienie instytucji działających na rzecz promocji i rozwoju modułowej koncepcji kształcenia i szkolenia zawodowego dla krajowego i europejskiego rynku pracy. PSKM zapewnia zarówno pomoc metodyczną, doradczą, informacyjną, jak również świadczy usługi w zakresie projektowania, wdrażania oraz oceny jakości nowych rozwiązań programowych i organizacyjnych kształcenia modułowego w systemie szkolnej i pozaszkolnej edukacji zawodowej.

Cele PSKM

1. Zwiększenie konkurencyjności instytucji zrzeszonych w PSKM w zakresie kształcenia zawodowego młodzieży i osób dorosłych poprzez rozwój modułowych ofert programowych oraz doskonalenie jakości usług edukacyjnych.
2. Integracja środowisk i instytucji stosujących w praktyce dydaktycznej systemy modułowe, w tym metodologię modułów umiejętności zawodowych (wg ILO-MES) oraz inną metodologię.
3. Rozwój informatycznej bazy danych, zapewniającej pomoc metodyczną dla organizatorów kształcenia i szkolenia modułowego w Polsce i innych krajach UE.

Podstawowe zadania PSKM

1. Wymiana doświadczeń, programów i materiałów szkoleniowych, rozwiązań organizacyjnych oraz metodycznych pomiędzy członkami PSKM.

2. Rozwój programów modułowych w systemie szkolnym i pozaszkolnym, odpowiadających standardom kwalifikacji zawodowych, zgodnych z oczekiwaniami krajowego i europejskiego rynku pracy.

3. Popularyzacja i rozwój systemu „środowiskowej akredytacji” programów modułowych oraz instytucji edukacyjnych, wykorzystujących w praktyce programy modułowe.

4. Przyznawanie certyfikatów w obrębie instytucji zrzeszonych w PSKM, potwierdzających jakość kształcenia i szkolenia zawodowego prowadzonego z wykorzystaniem programów modułowych.

5. Promocja informacji o instytucjach, programach, materiałach i ofertach kształcenia i szkolenia w systemie modułowym, z wykorzystaniem witryny internetowej www.emcet.net.

6. Rozwój systemu informacyjnego i pomocy metodycznej dla członka PSKM w ramach bazy danych EMCET, administrowanej przez Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, oraz nawiązywanie współpracy z innymi bazami danych o podobnej tematyce (polskimi i zagranicznymi).

7. Rozwój systemu doskonalenia kwalifikacji kadry dydaktycznej i dostawców szkoleń modułowych zrzeszonych w PSKM z wykorzystaniem profilu kompetencji dla trenera szkoleń modułowych wypracowanego w projekcie EMCET2, standardów kwalifikacji zawodowych oraz oferowanych szkoleń.

8. Współpraca z regionalnymi sieciami kształcenia modułowego oraz zagranicznymi instytucjami rozwijającymi systemy modułowe edukacji szkolnej i pozaszkolnej, w tym z europejską siecią kształcenia modułowego – ModENet.

9. Świadczenie usług zewnętrznych z udziałem PSKM w zakresie opracowywania, realizacji i ewaluacji modułowych programów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz sporządzania raportów i ekspertyz.

10. Promocja i upowszechnianie dobrych praktyk i doświadczeń członków PSKM poprzez m.in.: organizację seminariów i konferencji, publikację artykułów w czasopismach krajowych i zagranicznych i sieci Internet oraz wydawanie własnych materiałów informacyjnych i metodycznych.

11. Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć, w tym: nowych projektów pilotażowych, badawczych, innowacji i eksperymentów pedagogicznych, projektów wydawniczych dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego, doskonalenia jakości usług edukacyjnych oraz edukacji przez całe życie.

12. Współpraca z pracodawcami, stowarzyszeniami zawodowymi i innymi partnerami społecznymi dla identyfikacji potrzeb edukacyjnych i tworzenia zmodularyzowanych ofert programowych.

13. Formułowanie opinii w sprawach dotyczących rozwoju modułowego systemu kształcenia i szkolenia zawodowym w Polsce.

Struktura organizacyjna i zasady funkcjonowania PSKM

1. Członkami Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego są instytucje, które spełniły wymagane kryteria i dobrowolnie podpisały deklarację uczestnictwa, akceptując tym samym treść Karty Porozumienia, regulującą zasady funkcjonowania PSKM. Aby instytucja mogła zostać członkiem PSKM, musi spełnić następujące kryteria:

- udokumentować doświadczenia w zakresie opracowywania, realizacji i ewaluacji modułowych programów kształcenia i/lub szkolenia zawodowego,
- posiadać przeszkoloną kadrę dydaktyczną w zakresie kształcenia modułowego,
- zaakceptować cele, zadania i zasady funkcjonowania PSKM określone w Karcie Porozumienia,
- złożyć do Rady Programowej wniosek o przystąpienie do PSKM, w tym:
 - formularz informacyjny o instytucji,
 - formularz informacyjny o aktualnej ofercie instytucji dotyczącej kształcenia/szkolenia z wykorzystaniem programów modułowych,
 - deklarację członkowską podpisaną przez kompetentnego przedstawiciela instytucji kandydującej do PSKM.

2. Pracę PSKM koordynuje Rada Programowa składająca się z członków założycieli i przedstawicieli sieci regionalnych oraz zarząd w osobach przewodniczącego, dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza.

3. W strukturze organizacyjnej PSKM wyodrębniono Zespół Akredytujący, którego zadaniem jest rozwój systemu zapewnienia jakości programów modułowych i instytucji je realizujących. Zespół Akredytujący działa na podstawie odrębnego re-

gulaminu i przyjętych w ramach PSKM procedur. Proces akredytacji jest realizowany na wniosek zainteresowanej instytucji. Zespół Akredytujący po przeprowadzeniu audytu instytucji lub programu przedkłada wniosek do Rady Programowej PSKM o przyznanie certyfikatu potwierdzającego spełnienie kryteriów jakości.

4. Podstawową formą działalności PSKM są cykliczne spotkania (warsztaty, seminaria, konferencje) przedstawicieli sygnatariuszy Karty Porozumienia oraz niezależne spotkania Rady Programowej i zarządu, a także forum dyskusyjne w ramach witryny internetowej www.emcet.net.

5. Dokumentacja z działalności PSKM jest gromadzona i przechowywana w sekretariacie usytuowanym w Instytucie Technologii Eksploatacji – Państwowym Instytucie Badawczym z siedzibą w Radomiu. Instytut spełnia jednocześnie funkcje koordynacyjne, informacyjne i administracyjne na rzecz krajowej sieci oraz wspiera rozwój sieci regionalnych.

6. Przystąpienie do Karty Porozumienia jest dobrowolne. Organizacja będąca jej sygnatariuszem (co jest równoznaczne z podpisaniem deklaracji członkowskiej) jest jednocześnie członkiem Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego.

7. Karta Porozumienia jest otwarta dla wszystkich instytucji spełniających ww. kryteria. Organizacja zainteresowana przystąpieniem do PSKM składa wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do Rady Programowej. Dokumenty te są dostępne na stronie internetowej www.emcet.net.

8. Pozytywne rozpatrzenie wniosku przez Radę Programową stanowi podstawę wpisu instytucji do rejestru członków PSKM. O tym fakcie nowy członek PSKM jest powiadamiany stosownym piśmie.

9. Instytucja będąc członkiem Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego jest zobowiązana do dostarczania i aktualizacji informacji, o które zwraca się zarząd oraz sekretariat PSKM.

10. Uchwały i decyzje podejmowane przez sygnatariuszy Karty Porozumienia nie mogą naruszać statutów i wewnętrznych ustaleń poszczególnych organizacji – członków PSKM.

11. Koszty funkcjonowania sieci są dofinansowane ze środków projektów pilotażowych Leonardo da Vinci EMCET (PL/00/B/F/PP/140179) oraz EMCET2 (PL/05/B/F/PP/174021), koordynowanych przez Instytut Technologii Eksploatacji – PIB

Rys. 1. Witryna internetowa projektu EMCET2 z zakładką do sieci PSKM.

w Radomiu oraz ze środków własnych instytutu. Po zakończeniu realizacji projektów członkowie PSKM wspólnie zdecydowali, w jaki sposób będzie finansowana działalność PSKM.

12. W przypadku odstąpienia od Karty Porozumienia sygnatariusz odstępujący powinien, jak nakazuje dobry obyczaj, powiadomić o tym Radę Programową z kwartalnym wyprzedzeniem.

13. Sygnatariusze Karty Porozumienia mogą zdecydować o zaniechaniu współpracy. Powinno się to odbyć na specjalnie zwołanym w tym celu spotkaniu.

Regionalna Śląska Sieć Kształcenia Modułowego (RŚSKM)

Regionalna Śląska Sieć Kształcenia Modułowego powstała w lutym 2007 roku z inicjatywy członków Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego. W skład komitetu założycielskiego weszły: Zespół Szkół Technicznych w Mikołowie, Gliwickie Centrum Edukacyjne, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach. Regionalna Śląska Sieć Kształcenia Modułowego stanowi dobrowolne porozumienie instytucji działających na rzecz promocji i rozwoju modułowej koncepcji kształcenia i szkolenia zawodowego na terenie trzech województw i ich rynków pracy. Terenem działalności Śląskiej Sieci Kształcenia Modułowego są województwa: śląskie,

opolskie i dolnośląskie. Cele, zadania i zasady funkcjonowania RŚSKM są tożsame z działalnością Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego, a jej członkowie są jednocześnie członkami PSKM.

Akredytacja prowadzona przez PSKM

W sytuacji, gdy na rynku pojawiają się różnego rodzaju firmy edukacyjne i oferty szkolenia, wyłania się potrzeba zapewnienia wiarygodności i jakości oferowanych przez nie usług, prowadzących do uzyskania określonych kwalifikacji i kompetencji zawodowych. W przypadku ofert kształcenia i szkolenia zawodowego opracowywanych z wykorzystaniem programów nauczania nowej generacji, tzw. programów o modułowej strukturze treści, sytuacja dodatkowo się komplikuje, gdyż zarówno procesy projektowania, jak i realizacji programu odbiegają od konwencjonalnych metod, a ponadto nie zostały one jeszcze empirycznie zweryfikowane oraz opisane i dostatecznie spopularyzowane w środowisku edukacyjnym. Stąd też w projekcie pilotażowym Leonardo da Vinci EMCET2 Europejski Bank Rozwoju Modułowych Programów i Technologii Edukacyjnych rozwijano proces wymiany europejskich i polskich doświadczeń, dotyczących modułowych koncepcji nauczania i uczenia się oraz zapewniania jakości usług edukacyjnych. Między innymi doskonalono (zapoczątkowany w projekcie EMCET de Bank) model tzw. akredytacji środowiskowej dla instytu-

cji zrzeszonych w Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego (aktualna liczba członków – 70 placówek edukacyjnych) oraz model akredytacji modułowych programów kształcenia/szkolenia zawodowego.

Opracowany model i procedury akredytacyjne powstały na potrzeby Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego (PSKM). Ma ona wymiar akredytacji środowiskowej, tzn. dotyczy dostawców kształcenia i szkolenia realizowanego w systemie modułowym w obrębie instytucji zrzeszonych w PSKM oraz RŚSKM. Akredytacja oznacza proces i związane z nim procedury, w wyniku których upoważniona jednostka organizacyjna – Zespół Akredytacyjny PSKM – po zebraniu informacji o instytucji (placówka prowadząca kształcenie lub szkolenie zawodowe) lub modułowym programie nauczania (dotyczącym kształcenia lub szkolenia

zawodowego) dokonuje ich wszechstronnej analizy oraz przeprowadza badania w formie audytów, w wyniku których decyduje o tym, czy dana instytucja lub określony modułowy program nauczania spełnia przyjęte kryteria i może otrzymać certyfikat akredytacyjny. Certyfikaty firmowane są przez PSKM. Warto również zauważyć, że akredytacja, obok walidacji, koncesjonowania i licencjonowania, stanowi jeden z elementów zbioru zewnętrznych form sankcjonowania jakości edukacji, przy czym w każdym przypadku występuje ocena programu kształcenia/szkolenia bądź instytucji pod kątem szukania odpowiedzi na pytanie, czy spełniają one określone wymogi lub standardy. Załączony arkusz samooceny instytucji stanowi zbiór kryteriów, które warto prześledzić, aby stwierdzić, czy rzeczywiście oferujemy usługi szkoleniowe na poziomie, które będą już za chwilę musiały konkurować na europejskim wolnym rynku.

Kwestionariusz samooceny instytucji

Zakres oceny	Przedmiot oceny	Ocena	
		TAK	NIE
1. ZWIĄZEK INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCEJ USŁUGI EDUKACYJNE ZE ŚRODOWISKIEM			
1.1. Potrzeby rynku pracy	1.1.1. Czy instytucja posiada narzędzia pozwalające badać potrzeby w zakresie edukacji dla rynku pracy?		
	1.1.2. Czy wyniki badań potrzeb edukacyjnych rynku pracy są uwzględniane przy sporządzaniu oferty szkoleniowej?		
	1.1.3. Czy istnieje dokumentacja potwierdzająca przeprowadzanie okresowych badań potrzeb edukacyjnych rynku pracy?		
	1.1.4. Czy istnieje dokumentacja potwierdzająca wykorzystanie wyników okresowych badań potrzeb edukacyjnych rynku pracy w ofercie usług edukacyjnych?		
1.2. Współpraca z pracodawcami	1.2.1. Czy instytucja posiada opinię pracodawców o swojej ofercie usług kształcenia i/lub szkolenia zawodowego?		
	1.2.2. Czy instytucja współpracuje z pracodawcami w realizacji i doskonaleniu treści kształcenia?		
1.3. Klienci usług edukacyjnych	1.3.1. Czy instytucja określiła wymagania wstępne dla kandydatów korzystających z oferty usług kształcenia i/lub szkolenia zawodowego?		
	1.3.2. Czy oferta usług kształcenia/szkolenia modułowego uwzględnia potrzeby i oczekiwania klientów?		
2. KADRA DYDAKTYCZNA INSTYTUCJI			
2.1. Kwalifikacje kadry dydaktycznej	2.1.1. Czy kadra dydaktyczna spełnia wymagania formalne do prowadzenia oferowanych usług kształcenia i/lub szkolenia zawodowego?		
	2.1.2. Czy kadra dydaktyczna instytucji posiada niezbędne kwalifikacje merytoryczne do prowadzenia oferowanych usług edukacyjnych?		
	2.1.3. Czy kadra dydaktyczna posiada przygotowanie metodyczne do prowadzenia kształcenia i/lub szkolenia zawodowego w systemie modułowym?		
2.2. Ocena pracy kadry dydaktycznej	2.2.1. Czy instytucja posiada sformalizowane kryteria oceny kadry dydaktycznej?		
	2.2.2. Czy instytucja posiada wdrożone procedury oceny kadry dydaktycznej?		
	2.2.3. Czy ocena kadry jest realizowana w sposób planowy?		
	2.2.4. Czy instytucja posiada dokumentację potwierdzającą prowadzenie oceny kadry dydaktycznej?		
2.3. Wspomaganie rozwoju kadry dydaktycznej	2.3.1. Czy instytucja ewidencjonuje dokumenty i gromadzi dowody potwierdzające kwalifikacje kadry dydaktycznej?		
	2.3.2. Czy w instytucji funkcjonuje system doskonalenia kompetencji kadry dydaktycznej?		
	2.3.3. Czy w instytucji są prowadzone systematyczne analizy potrzeb w zakresie rozwoju zawodowego pracowników?		
	2.3.4. Czy instytucja/kierownictwo udziela wsparcia pracownikom w zakresie doksztalcania i doskonalenia zawodowego?		
	2.3.5. Czy kadra dydaktyczna wymienia doświadczenia i korzysta z przykładów dobrych praktyk kształcenia i/lub szkolenia modułowego?		

3. INFRASTRUKTURA TECHNODYDAKTYCZNA			
3.1. Baza lokalowa i wyposażenie technodydaktyczne	3.1.1.	Czy baza lokalowa instytucji zapewnia realizację programów modułowych objętych ofertą edukacyjną?	
	3.1.2.	Czy wyposażenie technodydaktyczne umożliwia realizację zintegrowanych (łączenie teorii z praktyką) zajęć edukacyjnych w konwencji modułowej?	
	3.1.3.	Czy pomieszczenia i środki dydaktyczne umożliwiają prowadzenie zajęć w warunkach zbliżonych do wymagań stanowisk pracy w przedsiębiorstwach?	
	3.1.4.	Czy baza technodydaktyczna jest systematycznie rozwijana i unowocześniana?	
3.2. Technologie informacyjne i komunikacyjne	3.2.1.	Czy klienci usług edukacyjnych mają możliwość korzystania z sieci Internet w instytucji?	
	3.2.2.	Czy technologie informacyjne są stosowane do wspomagania organizacji i realizacji kształcenia/szkolenia modułowego?	
3.3. Materiały dydaktyczne dla uczących się	3.3.1.	Czy do modułowych programów kształcenia/szkolenia są przygotowane materiały dydaktyczne dla uczących się?	
	3.3.2.	Czy uczący się otrzymuje materiały dydaktyczne w formie drukowanej lub innej np. zapis elektroniczny?	
	3.3.3.	Czy materiały dydaktyczne są w miarę potrzeby aktualizowane?	
3.4. Udogodnienia dla klientów	3.4.1.	Czy uczestnicy kształcenia/szkolenia mają możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych instytucji?	
	3.4.2.	Czy uczestnicy kształcenia/szkolenia mają możliwość korzystania z innych źródeł wiedzy istniejących na terenie instytucji?	
	3.4.3.	Czy uczestnicy kształcenia/szkolenia mają możliwość korzystania z kserografu i innych urządzeń technicznych?	
	3.4.4.	Czy warunki socjalne w instytucji odpowiadają ogólnie przyjętym standardom?	
	3.4.5.	Czy instytucja zbiera opinie o jakości oferowanych udogodnień dla klientów?	
4. PROJEKTOWANIE I REALIZACJA MODUŁOWYCH PROGRAMÓW KSZTAŁCENIA/SZKOŁENIA			
4.1. Oferta modułowego kształcenia i/lub szkolenia zawodowego	4.1.1.	Czy oferta usług jest tworzona w oparciu o modułowe programy kształcenia/szkolenia zawodowego zgodnie z obowiązującymi w kraju metodologiami?	
	4.1.2.	Czy w instytucji jest przyjęty sposób (procedury) opracowania, modyfikacji i aktualizacji zmodularyzowanych treści kształcenia?	
	4.1.3.	Czy oferta usług kształcenia/szkolenia modułowego jest sporządzana w oparciu o analizę zasobów (kadrowych, technodydaktycznych i lokalowych) instytucji?	
	4.1.4.	Czy proces tworzenia oferty kształcenia/szkolenia modułowego jest nadzorowany i monitorowany w instytucji?	
	4.1.5.	Czy oferta usług kształcenia/szkolenia modułowego jest promowana w środowisku?	
	4.1.6.	Czy oferta kształcenia/szkolenia modułowego uzyskała pozytywną opinię (merytoryczną i metodyczną) specjalistów zewnętrznych?	
4.2. Indywidualne potrzeby klientów	4.2.1.	Czy w ofercie usług kształcenia/szkolenia modułowego uwzględnia się indywidualne potrzeby klientów?	
	4.2.2.	Czy instytucja posiada organizacyjne możliwości realizacji indywidualnych programów kształcenia/szkolenia modułowego?	
	4.2.3.	Czy realizacja oferty usług/kształcenia/szkolenia modułowego uwzględnia oczekiwania zleceniodawców (indywidualnych, pracodawców, urzędów pracy i innych)?	
4.3. Dostępność dokumentacji programowej	4.3.1.	Czy informacje o modułowych programach kształcenia/szkolenia (objętych ofertą usług) są ogólnodostępne dla potencjalnych klientów?	
	4.3.2.	Czy kadra dydaktyczna instytucji ma swobodny dostęp do dokumentacji programowej w wersji drukowanej i elektronicznej?	
4.4. Monitoring i ewaluacja modułowych programów	4.4.1.	Czy w instytucji jest wdrożony system monitorowania realizacji i ewaluacji modułowych programów kształcenia/szkolenia zawodowego?	
	4.4.2.	Czy rezultaty monitoringu i ewaluacji modułowych programów są wykorzystywane do doskonalenia treści kształcenia?	
4.5. Dokumentowanie usług edukacyjnych	4.5.1.	Czy realizacja modułowego programu kształcenia/szkolenia jest dokumentowana zgodnie z przyjętym w instytucji systemem?	
	4.5.2.	Czy instytucja ewidencjonuje wydawane uczestnikom dyplomy, świadectwa i zaświadczenia?	
	4.5.3.	Czy instytucja korzysta z informatycznych narzędzi dokumentowania usług edukacyjnych?	
5. ORGANIZACJA PROCESU KSZTAŁCENIA/SZKOŁENIA MODUŁOWEGO			
5.1. Nabór kandydatów	5.1.1.	Czy instytucja posiada opisany system pozyskiwania klientów w zakresie oferowanych usług edukacyjnych?	
	5.1.2.	Czy potencjalni klienci instytucji uzyskują satysfakcjonujące ich informacje związane z usługami edukacyjnymi?	

5.2. Organizacja procesu kształcenia w systemie modułowym	5.2.1.	Czy instytucja dostosowuje organizację procesu dydaktycznego do modułowej koncepcji nauczania i uczenia się?		
	5.2.2.	Czy w instytucji są wyodrębnione komórki organizacyjne/stanowiska funkcyjne do koordynacji usług kształcenia/szkolenia modułowego?		
	5.2.3.	Czy instytucja posiada wyodrębnione i odpowiednio wyposażone w pomoce i środki techniczne miejsce/pomieszczenie wspomagające rozwój programów modułowych i materiałów szkoleniowych?		
	5.2.4.	Czy w przypadku konieczności dokonania zmian podczas realizacji usługi edukacyjnej są one uzgadniane z klientami (uczestnikami, zleceniodawcą)?		
	5.2.5.	Czy wyposażenie technodydaktyczne jest dobierane w sposób zapewniający kształtowanie umiejętności praktycznych uczących się?		
5.3. Realizacja procesu kształcenia w systemie modułowym	5.3.1.	Czy kadra dydaktyczna uczestniczy w przygotowaniu materiałów przydatnych w realizacji zmodularyzowanych zajęć edukacyjnych?		
	5.3.2.	Czy wyposażenie technodydaktyczne jest dostosowane do liczby uczestników korzystających z usług edukacyjnych?		
	5.3.3.	Czy prowadzący zajęcia stosują zróżnicowane, w tym aktywizujące, metody nauczania?		
	5.3.4.	Czy w trakcie realizacji zajęć są wykorzystywane multimedialne środki przekazu wiedzy i kształtowania umiejętności?		
	5.3.5.	Czy są prowadzone badania opinii klientów na temat stosowanych metod oraz wykorzystanych środków dydaktycznych?		
6. BADANIE EFEKTYWNOŚCI KSZTAŁCENIA/SZKOLENIA REALIZOWANEGO W SYSTEMIE MODUŁOWYM				
6.1. Ocena kadry dydaktycznej przez klientów	6.1.1.	Czy instytucja posiada wdrożony system oceniania kadry dydaktycznej przez uczących się?		
	6.1.2.	Czy kadra dydaktyczna zna kryteria, wg których jest oceniana przez klientów?		
	6.1.3.	Czy kadra dydaktyczna jest zaznajamiana z wynikami oceny dokonanej przez klientów?		
	6.1.4.	Czy instytucja wykorzystuje wyniki oceny pracy kadry dydaktycznej do doskonalenia jakości usług edukacyjnych?		
	6.1.5.	Czy wyniki oceny kadry dydaktycznej mają wpływ na jej dobór do realizacji programów modułowych?		
6.2. Ocena przyrostu wiedzy i umiejętności uczących się	6.2.1.	Czy stan wiedzy i/lub umiejętności uczących się jest diagnozowany na wejściu?		
	6.2.2.	Czy instytucja posiada bank zadań egzaminacyjnych i/lub testowych stosowanych do oceny przyrostu wiedzy i/lub umiejętności uczących się?		
	6.2.3.	Czy stosowany w instytucji system oceniania wiedzy i umiejętności jest zaakceptowany przez uczących się?		
6.3. Ocena efektywności kształcenia	6.3.1.	Czy instytucja posiada i rozwija narzędzia do badania efektywności kształcenia?		
	6.3.2.	Czy instytucja prowadzi cykliczne badania losów absolwentów?		
	6.3.3.	Czy instytucja prowadzi badania przydatności zawodowej absolwentów z udziałem pracodawców?		
	6.3.4.	Czy instytucja gromadzi dowody potwierdzające przydatność kwalifikacji absolwentów na rynku pracy?		
	6.3.5.	Czy instytucja utrzymuje kontakty z klientami, dla których świadczyła usługi edukacyjne?		
	6.3.6.	Czy instytucja wykorzystuje wyniki badania efektywności kształcenia do doskonalenia jakości oferty kształcenia/szkolenia modułowego?		
7. ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ USŁUG KSZTAŁCENIA/SZKOLENIA ZAWODOWEGO W SYSTEMIE MODUŁOWYM				
7.1. Badanie (mierzenie) jakości kształcenia	7.1.1.	Czy w instytucji jest powołany zespół odpowiedzialny za zapewnienie jakości usług edukacyjnych?		
	7.1.2.	Czy instytucja posiada sprawdzone metody i narzędzia do oceny jakości usług edukacyjnych?		
	7.1.3.	Czy w instytucji jest przeprowadzana kompleksowa analiza wyników mierzenia jakości usług?		
	7.1.4.	Czy wyniki badania (mierzenia) jakości usług edukacyjnych mają wpływ na zawartość oferty kształcenia i szkolenia modułowego?		
	7.1.5.	Czy wyniki badania (mierzenia) jakości usług edukacyjnych mają wpływ na dobór kadry dydaktycznej?		
7.2. Doskonalenie jakości usług edukacyjnych	7.2.1.	Czy w instytucji są sporządzane raporty dotyczące podnoszenia jakości usług edukacyjnych?		
	7.2.2.	Czy wnioski zamieszczone w raportach dotyczących jakości usług edukacyjnych są upubliczniane?		
	7.2.3.	Czy w oparciu o wnioski z przedmiotowych raportów instytucja podejmuje działania doskonalące ofertę programową i jakość usług edukacyjnych?		
	7.2.4.	Czy instytucja analizuje oferty edukacyjne innych dostawców, świadczących usługi edukacyjne w tym samym regionie?		
	7.2.5.	Czy wyniki analizy ofert edukacyjnych konkurentów mają wpływ na zakres własnej oferty?		
7.3. Reakcja instytucji na reklamacje klientów	7.3.1.	Czy w instytucji istnieje procedura przyjmowania reklamacji oraz podejmowania działań poreklamacyjnych?		
	7.3.2.	Czy po wystąpieniu niezgodności (np. negatywne wyniki badania jakości szkolenia, powtarzające się reklamacje uczestników szkoleń lub inne) instytucja wdraża działania korygujące i zapobiegające powstawaniu niezgodności w przyszłości?		

Europejska Sieć Kształcenia Modułowego (ModENet)

Sieć Kształcenia Modułowego (ModENet) została założona w 2007 roku przez 11 organizacji partnerskich, współpracujących ze sobą przy projekcie EMCET2 – Europejski Bank Rozwoju Modułowych Programów i Technologii Edukacyjnych, finansowanym przez Komisję Europejską w ramach programu Leonardo da Vinci (nr PL/2005/B/P/PP/174021). Projekt ten jest kontynuacją projektu EMCET de Bank. Do założycieli ModENet należą:

- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy (Polska),
- Cambridge Professional Development Ltd. (Wielka Brytania),
- Training 2000 (Włochy),
- Hellenic Regional Development Centre HRDC (Grecja),
- National Institute of Adult Education (Węgry),
- Institute of Educational Research Tallinn University (Estonia),
- GET German Education and Training GmbH (Niemcy),
- Centre of the Republic of Slovenia for Vocational Education and Training (Słowenia),
- General Foundation of Valladolid University (Hiszpania),
- The Resource and Initiative Unit for International Co-operation, CR2i The Centre for International Educational Programs (Francja),
- Foundation ECAP (Szwajcaria).

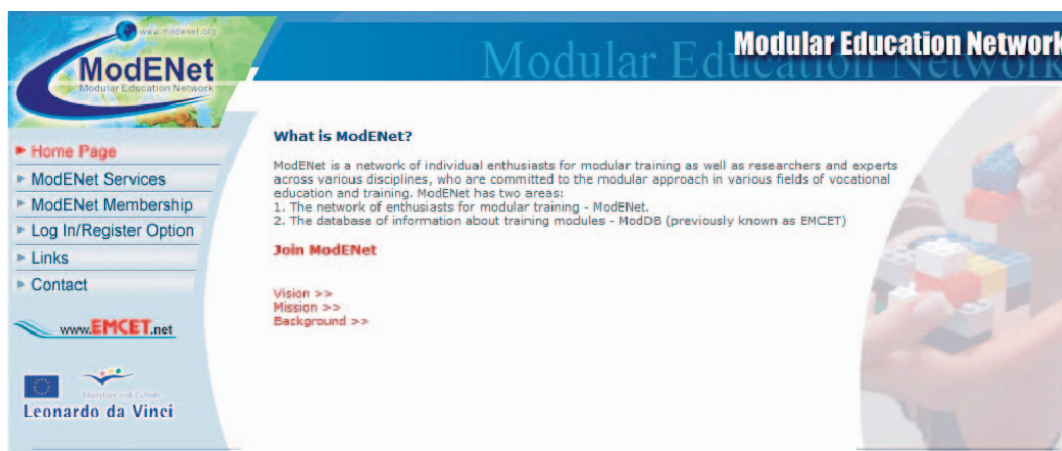
ModENet jest dobrowolnym, autonomicznym, zorientowanym globalnie, apolitycznym i neutralnym stowarzyszeniem członków. Nazwa sieci,

„ModENet” jest akronimem angielskojęzycznej nazwy **Modular Education Network** (Sieć Kształcenia Modułowego) i została ona wybrana większością głosów organizacji partnerskich. Celem ModENet-u jest tworzenie samotrzymującej się społeczności instytucji i entuzjastów kształcenia modułowego z Europy i świata, skupiającej aktywnie działających członków, funkcjonującej w środowisku dostawców kształcenia i szkolenia modułowego na poziomie przedakademickim oraz stanowiącej główne źródło wiedzy metodologicznej oraz doświadczeń praktycznych dotyczących programu modułowego w usługach edukacyjnych.

ModENet umożliwi rozwój systemu modułowego, wymianę dobrych praktyk oraz modułów szkoleniowych zarówno dla odbiorców indywidualnych, jak i organizacji oraz zwiększa ich potencjał tworzenia oferty kształcenia ustawicznego ukierunkowanego na karierę zawodową.

ModENet rozwija współpracę pomiędzy dostawcami szkolenia modułowego i jego entuzjastami, a szczególnie badaczami, wydziałami uniwersyteckimi oraz instytucjami świadczącymi usługi kształcenia i szkolenia zawodowego. Zakres działalności ModENet obejmuje w szczególności:

- umożliwienie organizacjom, uczelniom, dostawcom szkoleń, personelowi (łącznie z pracownikami administracji i podobnych działów) oraz studentom członkostwa w ModENecie oraz zachęcenie ich do aktywnego udziału w jego rozwoju,
- promocję modułowego systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach partnerskich i poza nimi,

Rys. 2. Witryna internetowa sieci ModENet – www.modenet.org

- utworzenie witryny sklepowej, umożliwiającej zakup już istniejących modułów z wykorzystaniem zasobów banku danych EMCET,
- rozwój modułowych ofert programowych oraz wsparcie metodyczne dla nauczycieli, indywidualnych trenerów i szkoleniowców,
- określenie standardów określających sposób tworzenia programów nauczania w kształceniu i szkoleniu modułowym oraz wymagań kompetencyjnych dla kadry,
- promocję międzynarodowego uznawania i potwierdzania kwalifikacji i kompetencji dla projektantów modułowych programów nauczania,
- rozwój i upowszechnianie nowych technologii w kształceniu i szkoleniu modułowym,
- utworzenie sieci kontaktów,
- koordynację i wsparcie sieci krajowych,
- wpływ na politykę kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym modułowego, na poziomie krajowym i europejskim.

Bibliografia

1. *Analiza potrzeb szkoleniowych. Praktyczne metody i narzędzia (Training Needs Assessment for Europe. Practical Methods and Tools)*, projekt Leonardo da Vinci nr LV00/006/PP/36/179 – Instytut

Technologii Eksploatacji w Radomiu, Radom 2003.

2. Symela K., Jacynie M. [red.] *Kształcenie i szkolenie modułowe dla rynku pracy (Modular Vocational Education and Training for the Labour Market)*, projekt Leonardo da Vinci nr LV00/006/PP/36/179 – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, Radom 2003.
3. Symela K. [red.] *Europejski bank rozwoju modułowych programów i technologii edukacyjnych – integracja i współpraca w obszarze kultury i edukacji (European Bank for the Development of Modular Curricula and Educational Methodologies – integration and co-operation in the area of culture and education)*, projekt Leonardo da Vinci nr LV00/006/PP/36/179 – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, Radom 2003.
4. Symela K. [red.] *Kształcenie i szkolenie modułowe. Przykłady dobrych praktyk w Europie*, projekt Leonardo da Vinci nr PL/2005/B/P/PP/174021. ITeE.-PIB, Radom 2007.

*Autor jest pracownikiem
Krajowego Ośrodka Wspierania
Edukacji Zawodowej i Ustawicznej*

*Sama wiedza nie wystarczy,
trzeba jeszcze umieć ją stosować.*

Johann Wolfgang Goethe